

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 2Tos/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320011294
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Kováčová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4320011294.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Kováčovej, PhD. a sudkýň JUDr. Ľubomíry Kubáňovej a JUDr. Ľubici Libantovej Medveckej, PhD., v trestnej veci odsúdeného A. R., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno c/ Trestného zákona, o sťažnosti odsúdeného A. R. proti uzneseniu Okresného súdu Levice sp. zn. 4Pp/44/2020 zo dňa 15. 12. 2020, na neverejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 9. 2. 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. R. z a m i e t a, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Levice (ďalej len súd I. stupňa) podľa § 66 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák., zamietol návrh odsúdeného A. R. (ďalej len odsúdený) na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 28 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V. sp. zn. 2T/17/2018 zo dňa 12. 3. 2018.

V odôvodnení napadnutého uznesenia súd I. stupňa konštatoval, že po vykonanom dokazovaní na verejnom zasadnutí zistil, že odsúdený splnil formálnu podmienku - výkon polovice postupne uložených trestov odňatia slobody, a to ku dňu 18. 10. 2019. Podľa názoru súdu I. stupňa však neboli u odsúdeného splnené materiálne podmienky požadované v § 66 ods. 1 Tr. zák. na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Konštatoval, že výkon zákonom stanovenej doby uloženého trestu a súčasne pozitívne hodnotenie správania odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu nepostačuje pre záver o splnení zákonných podmienok na jeho podmiennečné prepustenie.

Podotkol, že z hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody síce vyplynulo, že odsúdený má v podmienkach výkonu trestu správanie na požadovanej úrovni, avšak nepreukázal polepšenie, keďže počas výkonu trestu porušil ústavný poriadok, hoci disciplinárne tresty nemá evidované. Ciele programu zaobchádzania sa neplnia vo všetkých oblastiach na požadovanej úrovni, najmä v oblasti edukácie, o ktoré prejavuje len sporadický záujem. Nebol disciplinárne odmenený ani potrestaný, pracovne nie je zaradený z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Súd I. stupňa poukázal na to, že sa opakovane dopúšťal rôznej trestnej činnosti, za ktorú mu boli ukladané aj nepodmiennečné tresty odňatia slobody, ktoré na neho nemali prevýchovný účinok. Zdôraznil, že opakovane sa dopustil trestného činu zanedbania povinnej výživy aj úmyselným konaním, pričom trestnej činnosti sa dopúšťal aj v dôsledku požívania alkoholu a iných návykových látok, najmä toulenu a to napriek tomu, že mu bolo v minulosti uložené protitoxikomanické aj protialkoholické liečenie, ktoré bolo ukončené dňa 10. 8. 2018. Konštatoval, že odsúdený má sklony k páchaniu trestnej činnosti a zo záverov hodnotenia riaditeľa ústavu vyplynulo, že jeho resocializačná prognóza je nepriaznivá a riziko sociálneho zlyhania vysoké.

Splnenie druhej materiálnej podmienky skúmal súd I. stupňa posúdením všetkých okolností súvisiacich s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, celý doterajší život, povahu, závažnosť a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal za to, že na odsúdeného bude potrebné naďalej pôsobiť výchovnými prostriedkami počas výkonu trestu odňatia slobody, preto žiadosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú do konania neverejného zasadnutia krajského súdu bližšie neodôvodnil.

Krajský súd v Nitre, ako nadriadený súd, na základe riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák., súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 67 ods. 1 Tr. zák. osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil, že odsúdený v súčasnosti vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 28 mesiacov uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V. sp. zn. 2T/17/2018, pričom predpokladaný koniec trestu u odsúdeného pripadá na 18. 3. 2021. Je potrebné uviesť, že odsúdený mal postupne nariadený výkon trestov odňatia slobody a pred týmto trestom, ktorý aktuálne vykonáva, nastúpil dňa 18. 5. 2018 výkon trestu odňatia slobody uložený mu Okresným súdom Bratislava V. pod sp. zn. 7T/105/2015. Z tohto dôvodu nárok na podmiennečné prepustenie pri postupne nariadených trestoch mu vznikol ku dňu 18. 10. 2019.

Primárne krajský súd uvádza, že na to, aby odsúdený mohol byť podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody je v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák. nevyhnutné, aby okrem formálnej podmienky spočívajúcej vo vykonaní zákonom určenej dĺžky trestu boli kumulatívne naplnené aj dve materiálne podmienky predpokladané týmto ustanovením, spočívajúce v konštatovaní, že odsúdený plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a zároveň v dôvodnom očakávaní, že v budúcnosti povedie riadny život.

Krajský súd po preskúmaní správnosti výroku napadnutého uznesenia ako aj konania jemu predchádzajúceho konštatuje, že súd I. stupňa správne v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že odsúdený splnil formálnu podmienku vykonaním polovice postupne nariadených trestov v zmysle príslušných ustanovení Trestného zákona dňa 18. 10. 2019. Zároveň správne a vyčerpávajúcym spôsobom odôvodnil svoj záver o nenaplnení ani jeden z materiálnych podmienok uvedených v § 66

ods. 1 Tr. zák., s ktorého dôvodmi ako vecne správny a zákonný sa krajský súd stotožňuje a na ne odkazuje.

Je potrebné zdôrazniť, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody znamená významnú zmenu spôsobu výkonu odsúdenému uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody, preto rozhodnutie o pripustení takejto zmeny musí vychádzať z podrobne skúmanej reálnosti predpokladu, že uložený trest splní svoj účel predpokladaný ustanovením § 34 ods. 1 Tr. zák. i bez potreby jeho dovykonania v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody, kde na odsúdeného pôsobili výchovné prostriedky v rámci príslušného stupňa stráženia ďalej už iba pod vplyvom pôsobenia samotnej hrozby opätovného nariadenia zvyšku nepodmieneného trestu odňatia slobody počas súdom určenej skúšobnej doby. Je preto nevyhnutné, aby súd skúmal všetky okolnosti svedčiace o dosiahnutej prevýchove odsúdeného a jeho postoji k spáchanej trestnej činnosti, teda či bol odsúdený formovaný do takej miery, že kritický postoj k páchaniu trestnej činnosti ústiaci do postoja odsúdeného, ktorým sa bude ďalšiemu jej páchaniu vyvarovať, bude nielen verbálne proklamovaný, ale napokon i realizovaný.

V intencii uvedeného preto prvú z podmienok - preukázané polepšenie odsúdeného plnením svojich povinností a svojím správaním v rámci výkonu trestu, je potrebné skúmať nielen prostredníctvom optiky získania jednej disciplinárnej odmeny, ale komplexne, ako odsúdený dodržiava ústavný poriadok, nariadenia a príkazy príslušníkov zboru, ako sa správa v kolektíve spoluodsúdených, ako trávi svoj voľný čas, či participuje na aktivitách, ktoré prispievajú k rozvoju jeho osobnosti a budovaniu jeho hodnotovej orientácie v súlade s dodržiavaním právnych noriem a tieto aspekty tiež vyhodnotiť v kontexte dôvodnosti očakávania, že takto osvojené pozitívne vzorce správania bude vedieť aplikovať i mimo múrov ústavu. Teda skúmanie je potrebné zamerať aj na to, či sa zbavil záporných vlastností a sklonov, ktoré ho viedli k spáchaniu daného trestného činu a neprispôbil sa podmienkam výkonu trestu len formálne.

V tejto súvislosti mal krajský súd za preukázané, že správanie odsúdeného tak v Ústave na výkon väzby a v ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, kde nastúpil dňa 18. 5. 2018 bolo na požadovanej úrovni a následne aj po jeho premiestnení do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov dodržiaval ústavný poriadok, pričom ani v jednom ústave nebol disciplinárne odmenený a potrestaný. Do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce bol premiestnený dňa 12. 6. 2018 a umiestnený do diferenciacnej skupiny „B“. V jednom prípade porušil ústavný poriadok. Funkciou z radov odsúdených nebol poverený a pracovne bol zaradený na pracovisko ručného šitia obuvi, odkiaľ bol vyradený zo zdravotných dôvodov. Disciplinárne odmenený bol jedenkrát dňa 24. 5. 2019 pochvalou za vzorný výkon činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti, avšak neskôr si už príležitosť pre disciplinárnu odmenu nevytvoril. Disciplinárne tresty nemá evidované. V období od 19. 11. 2019 do 7. 7. 2020 bol prechodne premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov za účelom nariadeného ochranného ústavného protitoxikomanického liečenia. Počas tohto pobytu nebol disciplinárne odmenený ani potrestaný.

Napriek tomu, že odsúdený bol počas doterajšieho výkonu trestu hodnotený kladne vo viacerých aspektoch, krajský súd má za to, že záver o polepšení odsúdeného, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, jeho osobné pomery a dĺžku trestu, by bol zatiaľ predčasný. Treba zdôrazniť, že si doposiaľ vytvoril iba jednu disciplinárnu odmenu za obdobie od mája roku 2018, čo sa javí ako nedostatočné a nemožno na túto jednu odmenu bez ďalšieho nahliadať ako na dôkaz jednoznačne preukazujúci polepšenie odsúdeného tak, ako to predpokladá citované ustanovenie Trestného zákona.

Krajský súd preto zhodne ako súd I. stupňa dospel k záveru, že bude potrebné na odsúdeného naďalej pôsobiť výchovnými prostriedkami v rámci ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, do ktorého je zaradený.

K posúdeniu resocializačnej prognózy odsúdeného, teda dôvodnosti očakávania, že po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život je dôležitým kritériom pre možnosť jeho podmieneného prepustenia. V tomto smere však zohráva významnú úlohu aj jeho život pred nastúpením výkonu trestu, okolnosti spáchanej trestnej činnosti, jeho osobné pomery a v neposlednom rade sociálne a ekonomické podmienky, ktoré sú pre odsúdeného po výkone trestu vytvorené. Je zrejme, že hodnotenie očakávania riadneho života spočíva iba v odhade súdu zohľadnením informácií, ktorými v spise disponuje. Tento odhad však v záujme ochrany spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti musí vychádzať zo starostlivého uváženia všetkých uvedených faktorov determinujúcich vedenie ďalšieho

života odsúdeným a až v prípade, že dôjde k záveru o minimálnom riziku zlyhania odsúdeného, ho môže súd podmiennečne prepustiť.

Preto krajský súd zdôrazňuje, že odsúdený bol doposiaľ desaťkrát súdne trestaný a to počnúc od roku 1993, najmä pre majetkovú trestnú činnosť, pričom táto bola páchaná bezprostredne po predchádzajúcich výkonoch trestov a napriek skutočnosti, že viackrát vykonal nepodmienečné tresty odňatia slobody, nedošlo k jeho náprave a opakovane sa po ich výkone dopúšťal ďalšej trestnej činnosti, čo svedčí o negatívnej resocializačnej prognóze odsúdeného. Súčasne zohľadňujúc osobnostné rysy odsúdeného, jeho závislosť, dlhodobú nezamestnanosť, opakované páchanie trestnej činnosti, nízke dosiahnuté vzdelanie a nevyhovujúcu ekonomickú situáciu, je u neho riziko sociálneho zlyhania vysoké a aktuálna resocializačná prognóza nepriaznivá.

Uvedené v súhrne nedáva dostatočnú záruku, že u odsúdeného bol v súčasnom štádiu výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody naplnený účel trestu z pohľadu jeho individuálnej i generálnej preventívnej funkcie, zohľadniac i stanovisko riaditeľa ústavu, ktorý ho neodporučil podmiennečne prepustiť.

Na podklade vyššie uvedeného, keďže neboli zistené dôvody na zmenu napadnutého uznesenia, bola sťažnosť odsúdeného ako nedôvodná zamietnutá.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.